

Bruselis, 2017 12 04
COM(2017) 725 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
dėl aukščiausio lygio domeno „.eu“ diegimo, funkcionavimo ir veiksmingumo

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

2016 m. balandžio mėn. suėjo dešimt metų nuo tada, kai buvo pradėtas naudoti aukščiausio lygio domenas (toliau – ALD) „.eu“. Per pastaruosius dešimt metų šalies kodo aukščiausio lygio domenas (toliau – šalies kodo ALD) „.eu“ įsitvirtino kaip naujoviškas ir šiuolaikinis plėtinys, labai pajėgus pasivyti tris dešimtmečius domenų aplinkoje naudojamus ALD ir konkuruoti su naujais bendriniais aukščiausio lygio domenais (toliau – bendriniai ALD), kurie pradėti naudoti 2014 m. 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje ALD „.eu“ buvo septintas pagal populiarumą šalies kodo ALD pasaulyje¹. Su ALD „.eu“ užregistruota daugiau nei 3,7 mln. interneto svetainių, taigi jį palankiai vertina europiečiai, besirenkantys domeno vardą savo interneto svetainei.

Pagal Reglamento (EB) Nr. 733/2002 dėl .eu Aukščiausio lygio domeno įdiegimo 8 straipsnį praėjus vieniems metams nuo šio reglamento priėmimo, o vėliau kas dvejus metus Komisija pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Ši ataskaita yra susijusi su ALD „.eu“ diegimu, funkcionavimu ir veiksmingumu per pastaruosius dvejus metus, ypač 2015 m. balandžio 1 d. – 2017 m. kovo 31 d.

2. TEISINĖ DOMENO „.EU“ SISTEMA IR PAGRINDINIAI PRINCIPAI

ALD „.eu“ sukurtas priėmus šiuos teisės aktus:

- 2002 m. balandžio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 733/2002 dėl .eu Aukščiausio lygio domeno įdiegimo (su pakeitimais)²;
- 2004 m. balandžio 28 d. Komisijos reglamentą (EB) Nr. 874/2004, nustatantį .eu Aukščiausio lygio domeno įdiegimo ir funkcijų viešosios tvarkos taisykles (VTT) bei registracijai taikomus principus (su pakeitimais)³.

Šiuo metu registro operatorius, atsakingas už ALD „.eu“ ir jo variantų kitais rašmenimis organizavimą, administravimą ir valdymą, yra *EURid*. Paskelbus kvietimą pareikšti susidomėjimą ir 2014 m. balandžio 11 d. Europos Komisijai priėmus įgyvendinimo

¹ Skaičiuojant į domeną „.tk“ vis dar neatsižvelgta dėl ypatingos sistemos ir pardavimo modelio.

² 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1137/2008 dėl kai kurių teisės aktų, kuriems taikoma Sutarties 251 straipsnyje nustatyta tvarka, nuostatų, susijusių su reguliavimo procedūra su tikrinimu, suderinimo su Tarybos sprendimu 1999/468/EB. Suderinimas su reguliavimo procedūra su tikrinimu. Pirmoji dalis (OL L 311, 2008 11 21, p. 1).

³ 2005 m. spalio 10 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1654/2005 (OL L 266, 2005 10 11, p. 35), 2007 m. spalio 25 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1255/2007 (OL L 282, 2007 10 26, p. 16), 2009 m. birželio 26 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 560/2009 (OL L 166, 2009 6 27, p. 3), 2015 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentas (ES) 2015/516 (OL L 82, 2015 3 27, p. 14).

sprendimą, 2014 m. balandžio 12 d. su juo pasirašyta antroji paslaugų koncesijos sutartis⁴.

3. DOMENO „.EU“ VARDŲ REGISTRAVIMAS IR NAUDOJIMAS

Per ataskaitinį laikotarpį šalies kodo ALD „.eu“ vardų skaičiaus augimo kreivė išsilygino, kaip ir kitų Europos šalies kodo ALD vardų. 2016 m. domeno „.eu“ metinis augimas buvo neigiamas. 2015 m. pabaigoje iš viso buvo užregistruoti 3 862 467, o 2016 m. gruodžio 31 d. – 3 760 695 domeno vardai. Tokių jų skaičiaus mažėjimą pastaraisiais metais lėmė keli ne tik domenų vardų sistemai (toliau – DNS) būdingi veiksniai, pavyzdžiui, perteklius rinkoje, padidėjusi konkurencija, mažesnis naujų bendrinių ALD registrus pradėjusių tvarkyti registratorių rengiamų akcijų skaičius ir kai kuriais atvejais nedinamiška ekonomika, kurie paveikė ir kitus to paties sektoriaus dalyvius, bet ir nuolatinės pastangos pašalinti domenų vardus, kurių duomenys neteisingi, iš duomenų bazės *Whois*⁵.

Vidutinis domeno „.eu“ vardų atnaujinimo rodiklis išlieka 80 %; palyginti su sektoriaus vidurkiu, kuris sudaro 73 %, jis yra labai didelis.

Plėtinys „.eu“ (kirilica užrašytas „.eu“) pradėtas naudoti 2016 m. birželio 1 d. 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje registruotų domenų vardų su plėtiniu „.eu“ buvo šiek tiek daugiau nei 2 200.

Interneto vardų ir numerių paskyrimo korporacijai (ICANN) atvėrus bendrinių ALD sritį, pvz., „.car“, „.hotel“, ir įdiegus naujus bendrinius ALD, per pastaruosius dvejus metus domeno vardų padėtis gerokai pasikeitė. Rengiant šią ataskaitą jau buvo suteikta daugiau nei 1 200 naujų bendrinių ALD, o daugiau nei 1 240 domenų planuojama visiškai suteikti ir pradėti naudoti iki ICANN 2018 finansinių metų pabaigos⁶. Šiuo metu šie domenų vardai sudaro 25,6 mln. iš 329,3 mln. visame pasaulyje registruotų domenų vardų (iš kurių 142,7 mln. yra registruoti naudojant šalies kodo ALD)⁷.

Nors nauja bendrinių ALD rinka lūkesčių nepateisino, o vartotojų paklausa buvo kur kas mažesnė, nei tikėtasi, šios rinkos augimas buvo didesnis nei anksčiau pradėtų naudoti ALD.

Atsižvelgiant į praeities tendencijas ir padėtį rinkoje, tikslas yra išlaikyti stabilų, pozityvų augimą ir dar tvirčiau siekti, kad domenas „.eu“ ir jo versija kirilica taptų kokybiškais ALD.

⁴ 2014 m. balandžio 11 d. Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimas dėl aukščiausio lygio domeno „.eu“ registro administratoriaus paskyrimo, paskelbtas Oficialiajame leidinyje (L 109/41) 2014 m. balandžio 12 d.

⁵ Žr. 5.6.3 skirsnį.

⁶ Žr. <https://www.icann.org/public-comments/fy18-budget-2017-03-08-en>.

⁷ Žr. 2016 m. ketvirtojo ketvirčio „Verisign“ apžvalgą *Verisign Domain Industry Brief* https://www.verisign.com/en_US/domain-names/dnib/index.xhtml#executive-summary.

4. INTERNACIONALIZUOTIEJI DOMENO VARDAI (TOLIAU – IDV)

4.1. Domeno „.eu“ IDV

IDV diegimas aukščiausiu lygmeniu patenka į ICANN kompetencijos sritį. 2009 m. lapkričio 16 d. ICANN pradėjo vykdyti sparčiąją IDV šalies kodo ALD internacionalizavimo procedūrą,⁸ kuria sudaromos palankesnės sąlygos naudoti interneto aukščiausio lygio domenų plėtinius, kuriuose šalies kodas (pvz., „.gr“, „.bg“, „.eu“) nurodomas ne lotyniškais rašmenimis.

Remdamasis Kipro, Graikijos ir Bulgarijos Komisijai pateikta informacija apie plėtinio „.eu“ versiją, kuriai jos teikia pirmenybę, 2010 m. gegužės 5 d. *EURid* pateikė paraišką ICANN dėl ALD „.eu“ variantų kirilicos ir graikiškais rašmenimis. Iš pradžių manyta, kad sekos „.ev“ ir „.eo“ atitinkamai graikiškais ir kirilicos rašmenimis dėl savo panašumo gali būti painiojamos su esama koduotės ASCII šalies kodo ALD seka „.eu“, todėl prieš nusprendžiant, ar leisti jas naudoti, buvo pradėtas ilgas vertinimo procesas.

Sekos kirilicos rašmenimis („.eo“) sparčioji IDV internacionalizavimo procedūra užbaigta sėkmingai, o seka graikiškais rašmenimis („.ev“) techninio vertinimo etape nebuvo teigiamai įvertinta, nes ji vizualiai panaši į bent tris ISO 646-BV sekas – „.eu“, „.ev“ ir „.ey“ – arba ją galima vizualiai supainioti su šiomis sekomis.

2014 m. spalio mėn., pateikus prašymą pakartotinai atlikti vertinimą, nustatyta, kad seka „.ev“ nėra klaidinančiai panaši į „.ev“ ir „.ey“, bet yra klaidinančiai panaši į „.EV“ ir „.EY“.

2016 m. birželio 23 d. darbo grupė, sukurta tam, kad teiktų papildomas gaires dėl antro sekų panašumo peržiūros proceso metodikos, įskaitant atskirų rekomendacijų aiškinimą, rekomendavo, esant klaidinančiam panašumui į kitas sekas didžiosiomis, bet ne mažosiomis raidėmis, pirmenybę teikti sekai mažosiomis raidėmis.

Rengiant šią ataskaitą svarstoma galimybė sudaryti dar vieną darbo grupę, kad ji įvertintų klaidinančio panašumo mažinimo registro lygmeniu priemones.

5. REGISTRO VEIKIMAS

5.1. Registras

EURid yra visoje Europoje veikianti ne pelno organizacija, kurios pagrindinė buveinė yra Digeme (Belgija), o regioniniai skyriai veikia Stokholme, Prahoje ir Pizoje. Ją sudaro du nariai steigėjai – *DNS Belgium* („.be“ registras) ir *Istituto di Informatica e Telematica* („.it“ registras), taip pat aštuoni asocijuotieji nariai. Tai ARNES („.si“ registras), CZ.NIC („.cz“ registras), *Business Europe* (39 pramonės sektoriaus federacijų iš 33 šalių konfederacija), *ECTA Internet Committee* (Europos bendrijos prekės ženklų asociacija), *EMOTA* (Europos daugiakanalės ir internetinės prekybos asociacija), *IAB Europe* (Interaktyviosios reklamos biuras), *CECUA* (Europos kompiuterių naudotojų konfederacija) ir *UEAPME* (Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociacija).

⁸ Žr. <http://www.icann.org/en/topics/idn/fast-track/>.

2016 m. kaip nepriklausoma narė prisijungė intelektinės nuosavybės teisių srities teisininkė Marie-Emmanuelle Haas.

Pagrindinės *EURid* serverių vietos yra Amsterdame ir Liuksemburge. Abiejose sumontuota identiška įranga. *EURid* savarankiški serveriai yra Amsterdame, Liublianoje, Londone ir Prahoje, o trys atrankiojo duomenų siuntimo paslaugų teikėjai – DENIC, NETNOD ir DYN – vardų serverių⁹ turi visame pasaulyje.

2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje žmogiškieji išteklių keturiuose *EURid* skyriuose sudarė iš viso 50,3 etato. Dauguma darbuotojų dirba Išorės ryšių grupėje (kuri atsako už paskyrų valdymą ir paramą visomis ES kalbomis) ir Techniniame departamente.

5.2. Ryšiai su registratoriais

Pagal galiojančius reglamentus pats domeno „.eu“ registras nevykdo registratoriaus veiklos. Pagrindinis *EURid* prioritetas tebėra teikti kokybiškas paslaugas 693 akredituotiems registratoriams. Akredituotų registratorių skaičius per pastaruosius dvejus metus šiek tiek sumažėjo (2015 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje jų buvo 751), nes registratorių paskyros ir toliau buvo konsoliduojamos, o daugelis didžiųjų Europos ir pasaulio subjektų įsigijo keletą mažesnių registratorių.

2016 m. lapkričio mėn. domeno „.eu“ registras pradėjo taikyti bendros mokėjimų eurais erdvės (SEPA) priemonę ir vadinamąją vėlesnio mokėjimo sistemą, dėl kurių registratoriai dabar turi galimybę pasirinkti, kad mokesčiai už operacijas būtų tiesiogiai nuskaitomi iš jų banko sąskaitų. Be to, *EURid* daugiau dėmesio skyrė registratoriams, kurie nėra apmokėję sąskaitų faktūrų, ir sustabdė keletą paskyrų.

5.3. Tarptautiniai santykiai

Per ataskaitinį laikotarpį domeno „.eu“ registras ir toliau reguliariai ir efektyviai veikė interneto ekosistemoje. Be kita ko, jis:

- aktyviai dalyvavo Europos nacionalinių aukščiausio lygio domenu registru tarybos (CENTR) susitikimuose ir praktiniuose seminaruose;
- dalyvavo ICANN susirinkimuose;
- pirmininkavo ICANN šalies kodo vardų palaikymo organizacijos (toliau – šalies kodo VPO) strategijos ir veiklos plano darbo grupei;
- 2015 m. antrąjį ketvirtį pirmininkavo šalies kodo VPO išplėstinio proceso panašumo peržiūros kolegijos (EPSRP) darbo grupei;
- dalyvavo Interneto numerių skyrimo tarnybos (IANA) valdymo perdavimo ir ICANN atskaitomybės procesuose kaip vienas iš šalies kodo VPO paskirtų atstovų visos bendrijos darbo grupėje.
- bendradarbiavo su UNESCO ir *Verisign* rengiant metinę pasaulinę IDV ataskaitą¹⁰;

⁹ Vardų serveris – tai interneto serveris, kurio specializacija yra tvarkyti užklausas dėl įvairių domeno vardo paslaugų teikimo vietos. Vardų serveriai sudaro pagrindinę DNS dalį. Jie leidžia vietoj IP adresų naudoti domenu vardus.

¹⁰ Nuo 2016 m. pabaigos pasaulinė IDV ataskaita rengiama skaitmeniniu formatu, o oficialiai pristatyta 2016 m. gruodžio 7 d. Gvadalacharoje (Meksika) surengtame Interneto valdymo forumo (IVF) susitikime. Pasaulinė IDV ataskaita internete skelbiama adresu www.idnworldreport.eu. Apie 2016 m. IVF praktinį seminarą žr. <https://igf2016.sched.com/event/8htA/ws19-enhancing-linguistic-and-cultural-diversity-in-cyberspace>.

- bendradarbiavo su ICANN dalijantis geriausia *EURid* patirtimi su registrerais ir regulatoriais iš Artimųjų Rytų ir kaimyninių šalių (MEAC), taip pat Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono valstybių¹¹;
- dalyvavo partneriams rengiant Interneto valdymo forumą mokykloje *Scuola S. Anna* Pizoje;
- 2015 m. birželio mėn. pradėjo iniciatyvą *.eu Academy*¹²;
- bendradarbiaudamas su Europos Komisija, 2016 m. birželio 9–10 d. Briuselyje surengė metinį Europos dialogo interneto valdymo klausimais („EuroDIG“) susitikimą.

5.4. Rinkodaros, informavimo ir komunikacijos veikla

2016 m. balandžio 7 d. domeniui „.eu“ suėjo dešimt metų. Ši diena buvo pažymėta visiškai naujos interneto svetainės *eurid.eu* veikimo pradžia ir specialiu jubiliejiniu interneto žurnalo *.eu illustrated*¹³ leidiniu.

Per pastaruosius dvejus metus *EURid* įvairių rinkodaros, informavimo ir komunikacijos veiklą išplėtojo įvairiais būdais:

- toliau stiprino partnerystę su akredituotais regulatoriais, siekdamas skatinti ALD „.eu“ plėtrą per bendrai finansuojamą rinkodaros programą ir vadinamąsias pritaikytąsias nuolaidų schemas. Pagal bendrai finansuojamą rinkodaros programą 2015 m. buvo pateikti 52 įvairaus pobūdžio pasiūlymai, o 2016 m. – 57. Diegdamas pritaikytąsias nuolaidų schemas (CRS), registras sudarė sąlygas regulatoriams mokėti mažesnius registracijos mokesčius pagal jų pardavimo apimtį – šį metodą paprastai taiko daugelis kitų ALD registru. Rengiant šią ataskaitą, 98 % 2017 m. pirmąjį ketvirtį užregistruotų ALD vardų buvo užregistravęs 331 regulatorius, prisijungęs prie CRS 2017 m.;
- tobulino tiesioginės rinkodaros veiklą, kuria siekiama geriau informuoti apie domeną „.eu“. 2015 ir 2016 m., be kita ko, buvo vykdomos šios iniciatyvos: dvi kasmetinės rinkodaros internetinėmis vaizdinėmis priemonėmis kampanijos, dalyvavimas pasirinktose su domenais susijusiose Europos mugėse ir renginiuose, taip pat tęsiama reklamos Briuselio oro uosto reklaminiuose stenduose kampanija. Be to, per pastaruosius dvejus metus reguliariai pradėtas teikti apdovanojimas už geriausias „.eu“ interneto svetaines;

¹¹ Abiem atvejais atliktas atitinkamų regionų domenų rinkų tyrimas. MEAC tyrimą žr. adresu <https://www.icann.org/en/system/files/files/meac-dns-study-26feb16-en.pdf>, Lotynų Amerikos ir Karibų jūros regiono tyrimą žr. adresu <https://www.icann.org/en/system/files/files/lac-dns-marketplace-study-13mar17-en.pdf>.

¹² Pagrindinis iniciatyvos tikslas yra prisidėti prie kitų sektoriaus dalyvių, regulatorių ir ateities kartu švietimo mokant interneto pagrindų, jo istorijos, veikimo ir rinkodaros, administravimo, saugumo bei teisinių aspektų.

¹³ Žr. <https://eurid.eu/en/about-us/publications/>.

- planavo struktūrišką dalyvavimą socialinėje žiniasklaidoje¹⁴, kuria papildoma veikla, susijusi su ketvirčio bei metinių ataskaitų leidimu ir du kartus per metus leidžiamu žurnalu *.eu illustrated*.

5.5. Finansinė padėtis

Registras yra savarankiškai sprendimus priimanti išorės organizacija, tačiau Komisija atidžiai tikrina jo finansinę padėtį vadovaudamasi teisinės sistemos nuostatomis ir paslaugų koncesijos sutartimi. Išsamias apskaitos patikras vietoje atlieka nepriklausomas finansų auditorius. Vykdydama priežiūros funkcijas Komisija atlieka auditorių pastabų, dvejų metų ir metinių finansinių ataskaitų, ketvirčio pažangos ataskaitų, biudžeto pasiūlymų ir strateginių bei rinkodaros planų peržiūrą. Finansų klausimai su registru nuolat aptariami du kartus per metus rengiamuose susitikimuose ir tarnybų lygio susitikimuose.

Siekdamas būti konkurencingesnis dinamiškoje ALD rinkoje, *EURid* įdiegė registratoriams skirtas pritaikytąsias nuolaidų schemas, pagal kurias mažesni naujos registracijos mokesčiai taikomi atsižvelgiant į registratoriaus pardavimo apimtį. Nuo 2017 m. sausio mėn. bazinis naujo domeno vardo registracijos mokestis CRS dalyvaujantiems registratoriams yra lygus 1,75 EUR.

Svarbiausi registro finansiniai rodikliai 2015 ir 2016 m. išliko stabilūs. Nors kiekvienais minėtais metais registro pajamos apytikriai sudarė po 13 mln. EUR, išlaidos gerokai sumažėjo (iki šiek tiek daugiau nei 11 mln. EUR 2016 m. pabaigoje). Todėl grynasis finansinis rezultatas buvo labiau subalansuotas negu ankstesniais metais ir už 2015 finansinius metus į Europos Sąjungos biudžetą pervesta 1 238 723 EUR perteklinių lėšų, o už 2016 finansinius metus – 2 748 873 EUR.

Komisija reguliariai tikrina registro į biudžetą įtrauktų ir faktinių sąnaudų, visų pirma susijusių su rinkodara (apie 3 mln. EUR 2015 m. ir 2,7 mln. EUR 2016 m.) ir žmogiškaisiais ištekliais (apie 4 mln. EUR 2015 m. ir 3,9 mln. EUR 2016 m.), pokyčius.

2016 m. pabaigoje registras turėjo penkių rūšių finansinius rezervus: nusidėvėjimo (0,8 mln. EUR), investicijų (0,6 mln. EUR), socialinių įsipareigojimų (2,7 mln. EUR), teisinių įsipareigojimų (1,2 mln. EUR) ir apyvartinio kapitalo (1 mln. EUR).

5.6. Veiklos tęstinumas, atsparumas ir kokybė

5.6.1. Veiklos tęstinumas

2016 m., didėjant įvairaus pobūdžio kibernetinei grėsmei, buvo įvertintos kasmet rengiamos veiklos tęstinumo pratybos. Kadangi tradicinis duomenų centro perjungimas buvo integruotas į įprastas veiklos operacijas ir reguliariai atliekamas techninės priežiūros laikotarpiu, *EURid* dėmesį skyrė kitai krizių valdymo sričiai.

Todėl 2016 m. antrąjį pusmetį *EURid* sudarė sutartį su išorės įmone, kad surengtų vadinamąsias teorines pratybas grupėse (angl. *Table Top eXercise*, toliau – TTX) – tai pagal scenarijų rengiamos pratybos, per kurias inscenizuojamas incidentas ir įvertinamas visas krizių valdymo procesas. Kitaip nei iki 2016 m. rengtose veiklos

¹⁴ Žr. Facebook (*EUregistry*), Twitter (@*Euregistry*), YouTube (*Europeanregistry*).

tęstinumo plano pratybose, TTX pratybose dalyvavo visa krizių valdymo grupė, įskaitant techninių operacijų, teisės, komunikacijos, išorės ryšių skyrių darbuotojus ir generalinį direktorių. Nors šios pratybos yra tik teorinės ir trumpos, per jas buvo galima išvelgti potencialius trūkumus.

Nors dėl prieštaringo išteklių planavimo ir prioritetų buvo įgyvendinta mažiau, nei planuota, 2016 m. *EURid* taip pat atliko keletą veiklos atkūrimo po nelaimės ir veiklos atkūrimo testų (DDRT).

5.6.2. Saugumas

ALD „eu“ naudojamas domeno vardo saugumo plėtinių (DNSSEC) protokolas. DNSSEC – protokolas, kuriuo rodomo pavadinimo (internetu svetainių) tapatumas per patikimumo grandinę tikrinamas iki pat interneto šakninės zonos. 2013 m. įvesta vadinamoji DNSSEC nuolaida (0,02 EUR domeno vardo mokesčio nuolaida už teisingai pasirašytą domeno vardą per mėnesį) ir toliau buvo teikiama registratoriams, siekiant remti DNSSEC diegimą. 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje buvo 357 389 DNSSEC pasirašytų „eu“ domeno vardų.

Be to, įmonių lygmeniu siekdamas teikti saugias kokybiškas paslaugas domeno „eu“ akredituotiems registratoriams ir plačiajai visuomenei, *EURid* įvykdė Tarptautinės standartizacijos organizacijos nustatyto informacijos saugumo standarto ISO/IEC 27001 reikalavimus. 2016 m. birželio 28 d. Jungtinės Karalystės standartų institucijai (BSI) atlikus auditą, domeno „eu“ registru buvo pakartotinai išduotas ISO/IEC 27001 sertifikatas.

5.6.3. Veiksmai, kuriais siekiama didinti registracijos duomenų tikslumą, mažinti piktnaudžiavimą domenu vardais ir labiau bendradarbiauti kovojant su kibernetiniais nusikaltimais

Registras kasdien taikė priemones, skirtas kovai su kenkėjiškais veiksmais internete, kai piktnaudžiaujama domenu vardais, įskaitant, pvz., autorių teisių pažeidimus, duomenų vagystę ir kibernetines atakas, taip pat kenkimo programinės įrangos platinimą. Visų pirma tikrinama, ar domenu vardai atitinka tinkamumo kriterijus, o registruojant naujus vardus daroma atranka atsižvelgiant į įtartinus veiklos modelius ar kitas anomalijas¹⁵. Pagal domeno „eu“ registratoriaus akreditavimo susitarimo 4 straipsnį registratoriai privalo užtikrinti, kad kiekvienas domeno vardo turėtojas laikytųsi visų ES reglamentų ir jų paskesnių pakeitimų reikalavimų, domeno „eu“ registravimo politikos ir sąlygų, kurios skelbiamos registro interneto svetainėje.

Registruotojų teikiamų tikslių registracijos duomenų teikimo gerinimas yra vis svarbesnė priemonė užkertant kelią nesąžiningam domenu vardų naudojimui ir kovai su juo. Todėl 2014 m. pirmąjį ketvirtį *EURid* parengė *Whois* kokybės planą. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo patikslintos sparčiosios procedūros, taikomos aiškiai nustatytais atvejais. Sparčioji

¹⁵ Tinkamumo kriterijus žr. Reglamento (EB) Nr. 733/2002 4 straipsnio 2 dalies b punkte. Registras turi teisę patikrinti registracijos galiojimą (Reglamento (EB) Nr. 874/2004 3 straipsnis). Remiantis registravimo politika, registruotojas turi užtikrinti asmens duomenų išsamumą ir tikslumą, taip pat pasirūpinti, kad veiktų el. pašto adresai, skirtas susirašinėjimui su registru, kuris pasilieka teisę panaikinti domeno vardą, jeigu adresai nenaudojami.

procedūra taikoma, kai registracijos duomenys yra akivaizdžiai netikslūs, aptinkami domenų vardų registravimo modeliai, kyla įtarimų dėl piktnaudžiavimo domenų vardais arba tvirtinama, kad jais piktnaudžiuojama. Tokiu atveju registruotojas per tris dienas turi pateikti registracijos duomenų įrodymus, o praėjus šiam terminui atitinkamo domeno vardo naudojimas sustabdomas. 2016 m. buvo patikrinta daugiau nei 18 000 domenų vardų, iš kurių daugiau nei 9 000 naudojimas sustabdytas, o daugiau nei 1 000 – panaikintas.

Be to, registras ir toliau nuolat talkino teisėsaugos ir kitoms susijusioms institucijoms. Belgijoje *EURid* nacionaliniu lygmeniu nuolat palaikė dialogą su Europos institucijų, įstaigų ir agentūrų Kompiuterinių incidentų tyrimo tarnyba (CERT-EU) ir aktyviai bendradarbiavo su tokiais institucijomis kaip Belgijos federalinė ekonomikos reikalų ministerija (*FOD Economie*), Belgijos muitinė (*Cybersquad*) ir prokuratūra, šioms kovojant su neteisėta veikla, susijusia su „.eu“ domeno vardais. Bendradarbiaujant daugiausia dėmesio buvo skiriama prekybai klastotėmis naudojantis „.eu“ domeno vardais. Europos lygmeniu 2016 m. gruodžio mėn. *EURid* pasirašė susitarimo memorandumą su Europolu siekdamas bendromis pastangomis kovoti su kibernetiniais nusikaltimais, keistis statistiniais duomenimis ir informacija apie tendencijas, susijusias su kibernetiniais nusikaltimais, taip pat bendradarbiauti įgyvendinant kovai su kibernetiniais nusikaltimais skirtus projektus¹⁶.

5.7. Bylos ir ginčai dėl domenų vardų

5.7.1. Bendrajame Teisme ir Europos Sąjungos Teisingumo Teisme iškeltos bylos

Per ataskaitinį laikotarpį bylų Bendrajame Teisme ir Europos Sąjungos Teisingumo Teisme neiškelta.

5.7.2. Alternatyvaus ginčų sprendimo procedūra

Ginčai dėl domenų vardų gali būti sprendžiami taikant alternatyvaus ginčų sprendimo procedūrą Prahoje įsikūrusiame arbitražo teisme (Čekijos arbitražo teismas).

2015 m. iš viso užregistruoti 65 nauji skundai, kuriems taikyta alternatyvaus ginčų sprendimo procedūra, arba vidutiniškai 5 skundai per mėnesį. Iš viso pagal alternatyvaus ginčų sprendimo procedūrą buvo išnagrinėti 68 ginčai (priimti 46 skundai; 5 skundai atmesti; 2 skundai atsiimti; 14 skundų netinkamai parengti; sudaryta 1 taikos sutartis).

2016 m. iš viso užregistruota 80 naujų skundų, kuriems taikyta alternatyvaus ginčų sprendimo procedūra, arba vidutiniškai 6 skundai per mėnesį. Iš viso pagal alternatyvaus ginčų sprendimo procedūrą buvo išnagrinėti 67 ginčai (priimtas 41 skundas; 9 skundai atmesti; 2 skundai atsiimti; 14 skundų netinkamai parengti; sudaryta 1 taikos sutartis).

Nuo 2016 m. birželio 1 d. galima teikti nagrinėti ginčus dėl „.eu“ domeno vardų su plėtiniu kirilicos rašmenimis („.eu“). 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje bylų dėl „.eu“ domeno vardų Čekijos arbitražo teisme neiškelta.

¹⁶ Žr. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/europol-enhances-cybercrime-and-internet-security-cooperation-signing-mou-eurid>.

5.7.3. Teismo procesai

Ataskaitiniu laikotarpiu *EURid* dalyvavo šiose bylose:

STRANSKY prieš *EURid*

2015 m. gegužės 6 d. *EURid* pradėjo naudoti IDNA2008 protokolą ir teikti homoglifų susiejimo paslaugą, taip pat paskelbė esamų domenų vardų, kurie nebeatitinka naujų taisyklių, pašalinimo politiką. Politikos nuostatose numatytas vienu metų laipsniško šalinimo iš rinkos laikotarpis. Iki 2016 m. gegužės 6 d. reikalavimų neatitinkantys domenų vardai turėjo būti pašalinti ir negalėjo būti iš naujo registruojami. Dviejų reikalavimų nebeatitinkančių domenų vardų (*firstrowsports.eu* ir *firstrow.eu*) galiojimo terminas baigiasi vėliau nei 2016 m. gegužės 6 d. (2025 m. vasario 28 d.).

Abiejų domenų vardų turėtojas padavė *EURid* į teismą Čekijoje dėl domeno vardo *firstrowsports.eu*.

Rašytinis sprendimas gautas 2016 m. lapkričio 21 d. Oficialiame teismo sprendime nurodyta: „Atsakovas *EURid* įpareigojamas užtikrinti domeno vardo *firstrowsports.eu* veikimą iki 2025 m. vasario 28 d., nes pagal *EURid* sąlygų 13 straipsnį *EURid* draudžiama vienašališkai pakeisti domeno vardo turėtojo teises ir įsipareigojimus ir naujas taisykles leidžiama taikyti tik vėliau registruojamiems domenų vardams.“

Nors teismo sprendimas priimtas tik dėl vieno domeno vardo (*firstrowsports.eu*, bet ne dėl *firstrow.eu*), *EURid* šį teismo sprendimą taikė abiem domenų vardams, galiosiantiems iki 2025 m. vasario 28 d. (šių dieną jie bus panaikinti).

Todėl byla buvo baigta.

EURid prieš VAN COLLEM

2016 m. vasario 29 d. *EURid* iškėlė bylą dviem domenų vardų turėtojams (*Nanogenetics Ltd* ir *Citizen Engineering Services Ltd*), registruotiems tuo pačiu adresu (29 Harley Street, Marylebone, London, W1G 9QR). Abu domenų vardų turėtojai per registratorių *IO Domain UK Ltd*, vykdančią veiklą kaip „Universal Domains“ tuo pačiu adresu (29 Harley Street, Marylebone, London, W1G 9QR), įregistravo maždaug 1 600 domenų vardų. Paaikškėjo, kad šiuo adresu įregistruota daugiau nei 6 000 Jungtinės Karalystės įmonių. Atrodytų, kad Van Collem teigė atstovaujans abiem domenų vardų turėtojams, bet *EURid* turi pagrindo manyti, kad Van Collem iš tiesų yra ir registratorius.

Kadangi šis registratorius vėlavo sumokėti 7 363,50 EUR, *EURid* nutraukė (po kelių priminimų) jo akreditavimo sutartį dėl sutarties pažeidimo.

Nutraukus registratoriaus sutartį, visi domenų vardų turėtojai el. paštu gavo automatinį pranešimą, kad turi susirasti kitą pageidaujamą registratorių ir pas jį perkelti savo domenų vardus. Van Collem nurodė, kad registratoriumi jis pasirinko Nyderlandų fondą *Lifestyle International BV*. Ši įmonė iš tiesų pateikė prašymą dėl domeno „.eu“ akreditavimo, bet kadangi akreditavimo procedūra nebuvo sėkmingai baigta, *EURid* jos prašymo nepriėmė.

EURid suteikė Van Collem daugiau nei 166 kalendorines dienas savo domenų vardams perkelti (panašiomis aplinkybėmis domeno vardo turėtojui įprastai suteikiamas 30–40 dienų laikotarpis).

Kadangi *EURid* rezervavo šiuos domenų vardus Van Collem už juos nesumokėjus, registras nusprendė pradėti teismo procesą ir prašyti teismo paskelbti *EURid* ir domeno (-ų) vardo (-ų) turėtojo (-ų) sutartį nutraukta.

Domeno vardo turėtojai (Nanogenetics Ltd ir Citizen Engineering Services Ltd)

Teismo posėdis (Briuselyje) įvyko 2017 m. vasario 21 d., o iki tol abi įmonės nutraukė veiklą.

Teisėjas nusprendė skirti daugiau laiko ir dar kartą patikrinti, ar abi įmonės buvo išbrauktos iš Jungtinės Karalystės įmonių registro (*Companies House*), todėl atidėjo sprendimą. *EURid* tikisi, kad bus priimtas laikinas sprendimas, pagal kurį teisėjas gali atnaujinti ginčo nagrinėjimą arba jo neatnaujinti.

6. REGISTRACIJA APLINKOSAUGOS VADYBOS IR AUDITO SISTEMOJE (EMAS) IR IŠMETAMO CO₂ KIEKIO KOMPENSACIJA

2012 m. gegužės 23 d. *EURid* tapo pirmuoju registru Europoje, kuriam suteiktas EMAS sertifikatas (registracijos Nr. BE-VL-000016)¹⁷. 2015 m. antrąjį ketvirtį *EURid* baigė pakartotinio sertifikavimo procesą pateikęs 2015–2017 m. aplinkosauginę deklaraciją, kurioje nustatyti šeši tikslai. EMAS registracija galioja ir *EURid* pagrindinei būstinei Digeme (Belgija), ir jo skyriui Pizoje (Italija) (nuo 2015 m. antrojo ketvirčio).

Nuo 2013 m. *EURid* patvirtina savo išmetamo CO₂ kiekį ir perka sertifikuotus CO₂ kreditus šiam kiekiui kompensuoti¹⁸.

7. IŠVADOS

ALD „eu“ modelis įdiegtas sėkmingai.

Per pastaruosius dvejus metus ALD „eu“ veikė kitokioje ALD aplinkoje nei ta, kurioje jis buvo įdiegtas 2006 m. Naujieji bendriniai ALD visiškai pakeitė domenų vardų sektorių. Vis daugiau registratorių dalyvauja naujų plėtinių valdymo veikloje, o nuo seno naudojamų ALD operatoriai pradėjo ieškoti galimybių įvairinti savo pasiūlymus ir plėstis naujose verslo srityse, kurios ilguoju laikotarpiu galėtų kompensuoti mažesnes pajamas, gaunamas iš registruojamų naujų domenų vardų.

2016 m. pabaigoje Europos Komisija pradėjo domeno „eu“ reglamentų peržiūrą pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT), siekdama įsitikinti, kad domeno „eu“ teisinė sistema dar atitinka savo tikslą. Peržiūra apima abipusį vertinimą ir poveikio vertinimą. Vertinama bent pagal penkis privalomus veiksmingumo, efektyvumo, tinkamumo, nuoseklumo ir ES pridėtinės vertės kriterijus, taip pat vertinamas domeno „eu“ teisinės sistemos įgyvendinimas visoje ES, EEE ir šalyse

¹⁷ Daugiau informacijos apie *EURid* įsipareigojimą aplinkosaugos srityje skelbiama adresu <https://eurid.eu/en/going-green/>.

¹⁸ 2015 m. *EURid* įvertino savo 2014 m. išmesto CO₂ kiekį ir nupirko sertifikuotų CO₂ kreditų, kad prisidėtų prie projekto *Ecomapuà*, kurio tikslas, be kita ko, yra išsaugoti turtingą Amazonės miškų biologinę įvairovę. 2015 m. išmesto CO₂ kiekis 2016 m. kompensuotas sertifikuotais CO₂ kreditais, skirtais hidroenergijos projektui *Dak Rung* Vietname.

kandidatėse nuo pirmo reglamento priėmimo 2002 m. Šis vertinimas bus galimo į ateitį orientuoto poveikio vertinimo pagrindas, jame bus nurodytos politikos priemonės nustatytoms problemoms spręsti, o konkrečios iniciatyvos galės būti priimtos 2018 m.

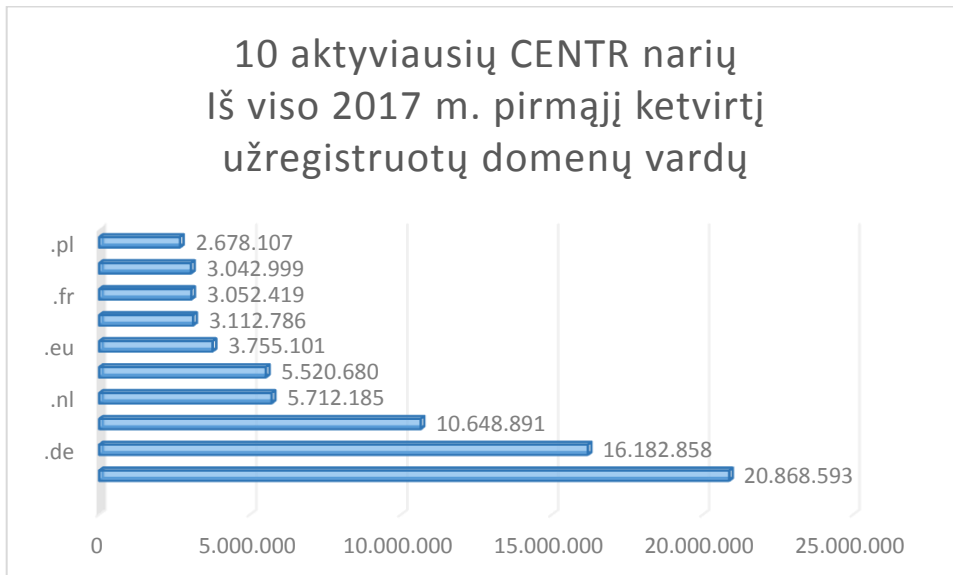
Daugiakalbystė išlieka ir domeno „.eu“ registro, ir Europos Komisijos pagrindinis tikslas. Verta paminėti, kad praėjus septyneriems metams nuo *EURid* paraiškos įregistruoti seką „.eu“ graikiškais rašmenimis pateikimo ICANN sekos „.ev“ dar nėra patvirtinusi, nes ji dėl savo panašumo gali būti painiojama su kitomis sekomis. Komisija ne sykį ragino ICANN užbaigti šį procesą ir pabrėžė, kad kai neseniai buvo suteikti akivaizdžiai klaidinančiai panašūs nauji bendriniai ALD, ICANN tos pačios griežtos politikos nesilaikė.

Pastaruojų metu aktyviai registro teikiama parama veiksams, kuriais siekiama užkirsti kelią piktnaudžiavimui domenu „.eu“ ir didinti jo saugumą bei patikimumą, yra svarbi ir bus toliau skatinama skaitmeninėje aplinkoje, kurioje kibernetinių nusikaltimų grėsmė ir poveikis labai padidėjo.

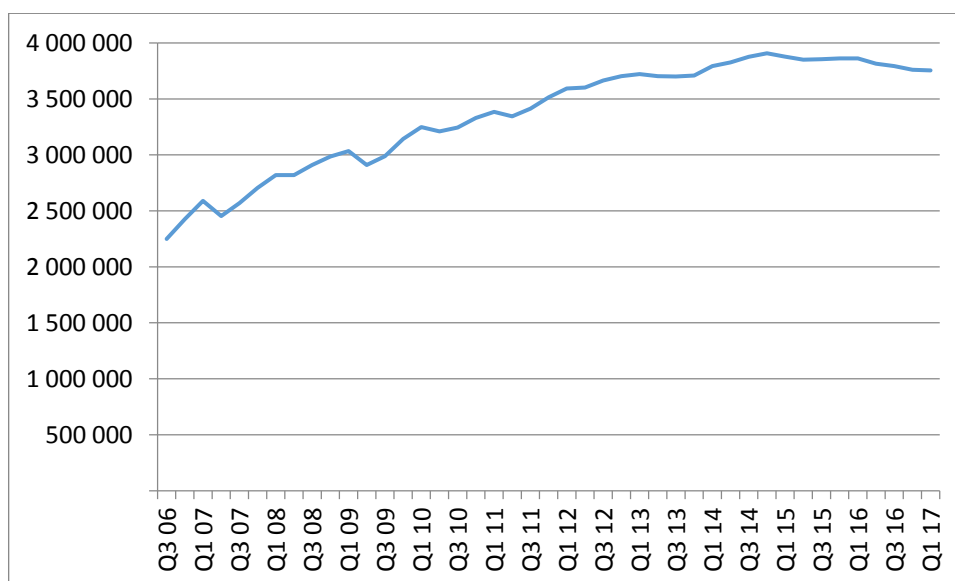
Europos Komisija ir toliau nuolat ir konstruktyviai palaikys ryšius su registru, siekdama, kad ALD „.eu“ atitiktų aukščiausius DNS standartus ir kad europiečiai jį rinktųsi pirmiausia. Išvados dėl ALD „.eu“ rezultatų vėl bus rengiamos 2018 m., kai bus gauti vykstančio REFIT vertinimo rezultatai.

PRIEDAS

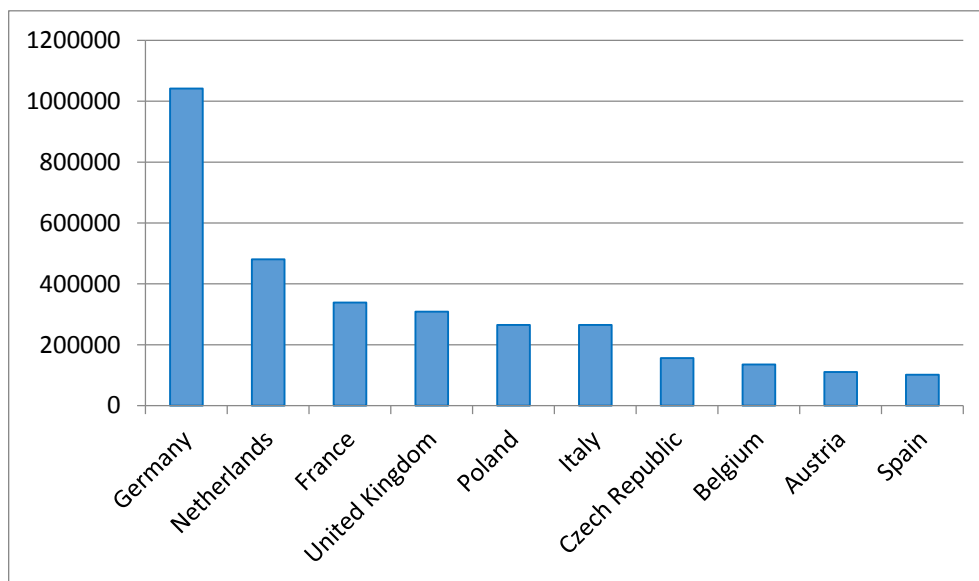
- 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigos statistiniai domeno „.eu“ duomenys pagal CENTR registrus

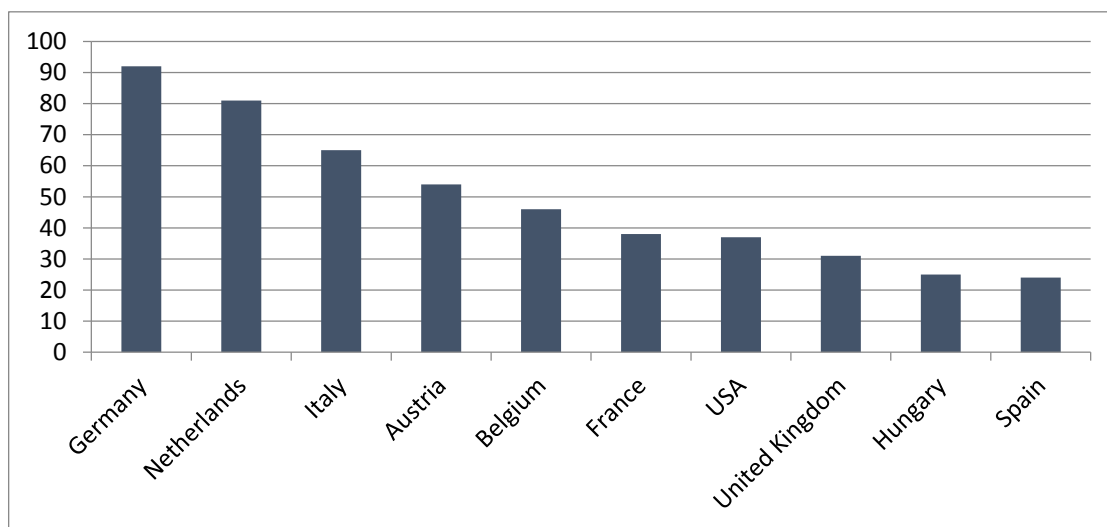
- Užregistruotų domeno „.eu“ vardų skaičius pagal ketvirčius iki 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigos

- **Bendras domeno „eu“ vardų skaičius pagal registruotojo valstybę 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje**

- **Registruotojų pasiskirstymas 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje**

- **Registruoti IDV 2017 m. pirmojo ketvirčio pabaigoje**

